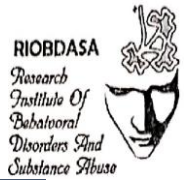

دانشگاه علوم پزشکی همدان
معاونت تحقیقات و فناوری

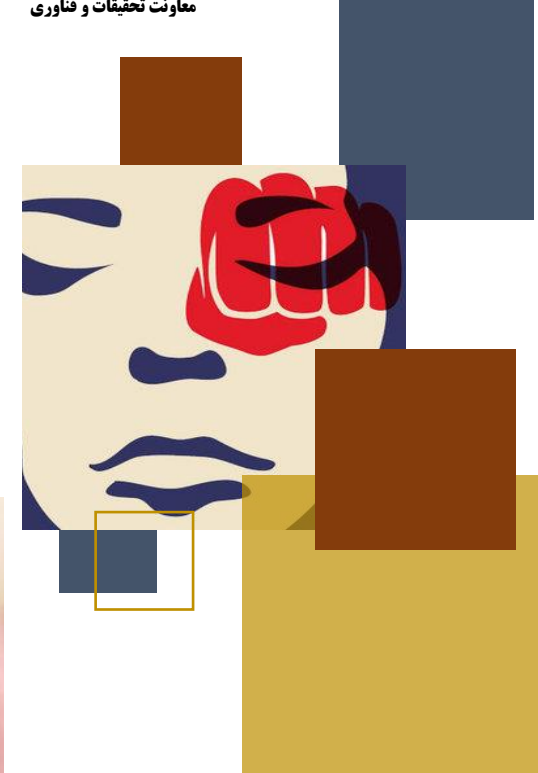

بررسی شیوع و عوامل خطر ساز خشونت خانگی در زنان باردار با سطح اقتصادی و اجتماعی پائین در شهر همدان

خانواده، نخستین و پایدارترین نهاد اجتماعی است که هویت انسانی و جامعه پذیری فرد در آن شکل می گیرد و پذیرش ارزش ها و هنجارهای اجتماعی، انتقال الگوهای روابط و تعامل به سایر نهادهای اجتماعی را سبب شده است. بدون شک، هیچ یک از آسیب های اجتماعی از تأثیر خانواده جدا نیستند. نهاد خانواده هنگامی کارکرد خود را به درستی انجام می دهد که دچار نابسامانی و آشفتگی نباشد. خشونت خانگی علیه زنان یک مسئله اجتماعی حاد در سراسر جهان است که بطور مستقیم در سلامت جسمی و روانی زنان موثر است.

سازمان ملل، خشونت را چنین تعریف کرده است: هر نوع عمل خشونت آمیزی است که بر اختلاف جنسیت مبتنی باشد و به آسیب یا رنج بدنی، جنسی یا روانی زنان بیانجامد یا احتمال منجر شدن آن به این نوع آسیب ها و رنج ها وجود داشته باشد؛ مانند تهدید به این گونه اعمال، زورگویی یا محروم سازی خودسرانه از آزادی، خواه در حضور عموم یا در زندگی خصوصی روی دهد.

خشونت علیه زنان پدیده ای است که زن به دلیل جنسیت خود، جنس مخالف (مرد) به او اعمال زور و حق وی را ضایع می کند. چنانچه خشونت در چارچوب خانواده و بین زن و شوهر باشد، خشونت خانگی تعبیر می شود و به هر نوع عمل یا احتمال رفتاری که به آسیب جسمی، جنسی، روانی یا محرومیت و عذاب منجر شود، خشونت علیه زنان گفته می شود

مجریان طرح :

دکتر علی قلعه ایها

مهرنوش اختری زواره

دکتر نسرین متین نیا

نتایج این مطالعه حاکی از شیوع نسبتاً بالای خشونت خانگی در دوران بارداری بود. بنابراین پیشنهاد می شود تمامی مراکز مراقبت های دوران بارداری برنامه غربالگری برای شناسایی خشونت خانگی داشته باشند. علاوه بر این، آموزش متخصصان بهداشت و زنان در معرض خطر و اجرای برنامه های حمایتی برای زنان آسیب دیده توصیه می شود.

نتایج نشان داد شیوع کلی خشونت خانگی در دوران بارداری ۵۸/۶ درصد بود. میزان شیوع خشونت عاطفی، جنسی و فیزیکی به ترتیب ۴۶/۸ درصد، ۳۱/۶ درصد و ۲۷/۷ درصد بود. سطح تحصیلات، شغل، شاخص درآمد و همچنین مصرف الکل و مواد مخدر با خشونت خانگی رابطه معناداری داشت ($P < 0/001$). خشونت خانگی با حاملگی های ناخواسته ($P < 0/001$)، عزت نفس ($P < 0/004$)، استرس ($P < 0/001$)، حمایت اجتماعی ($P < 0/001$) و افسردگی دوران بارداری ($P < 0/001$) ارتباط معنی داری داشت.

وجود رفتار خشونت آمیز بین افراد علاقمند به یکدیگر، طبق باور عمومی و روابط شکل گرفته برپایه محبت و صمیمیت، اهمیت خشونت علیه زنان را مشخص می کند. خشونت در الگوهای خانوادگی به جامعه و تداوم الگوها و رفتارهای خشن در مناسبات اجتماعی سرایت می یابد. بچه هایی که مادران آنها از طرف پدر آزار فیزیکی شده اند، در معرض خطر بیشتری برای انتقال رفتارهای خشونت آمیز به نسل بعدی قرار دارند

پژوهش حاضر با هدف بررسی شیوع خشونت خانگی در دوران بارداری و همچنین ارتباط آن با ویژگی های جمعیت شناختی و روانشناختی بر روی ۳۶۰ زن باردار مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر همدان در سال ۱۴۰۰ انجام شد.